

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลองที่เน้นการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ การดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. นิยามปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. รูปแบบการวิจัย
6. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

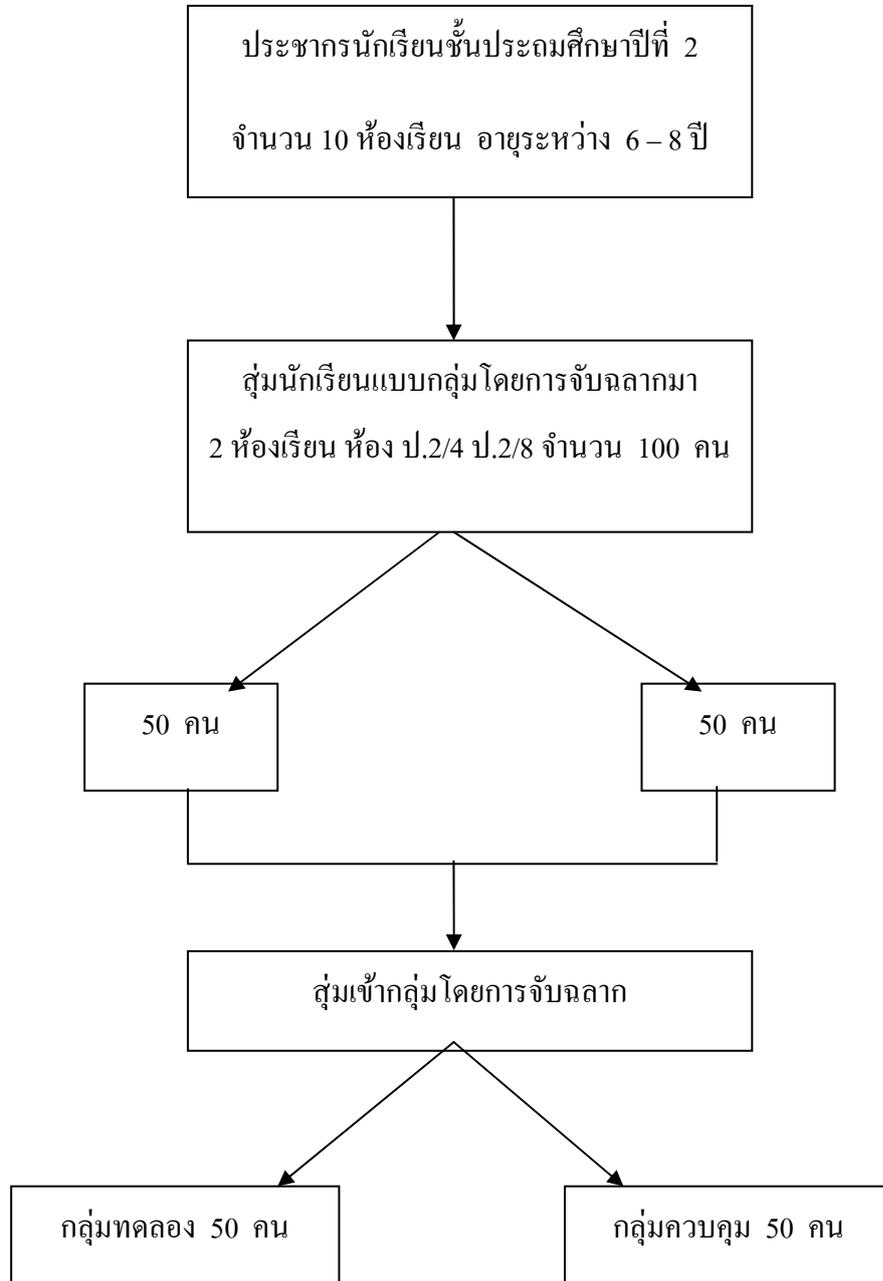
1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 540 คนนักเรียนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยการจับสลากมา 2 ห้องจากจำนวน 10 ห้อง ได้ห้อง ป.2/4 จำนวน 49 คน ห้อง ป.2/8 จำนวน 51 คน รวมจำนวน 100 คน มีลักษณะที่เป็นตัวแทนของนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเพื่อเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 50 คน

ภาพที่ 3.1 ประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ ดังนี้

2.1.1 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1.2 การให้ข้อเสนอแนะ

2.2 ตัวแปรตาม คือ จิตสำนึกสาธารณะ

3. นิยามปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และใช้กระบวนการเรียนรู้จากกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการตั้งใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำและกระบวนการจูงใจ มีการเสริมแรงเมื่อแสดงพฤติกรรมการมีจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อเป็นการตอกย้ำพฤติกรรมการมีจิตสำนึกสาธารณะให้เพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นเมื่อแสดงพฤติกรรมการมีระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว ที่ใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เกี่ยวกับสำนึกที่ดี โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ ประการแรก คือ ต้องการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะซึ่งเป็นความสามารถด้านสติปัญญาอันเป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม รู้ผลที่เกิดจากการกระทำหรือความเป็นไป การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและการรักษาสิ่งแวดล้อมและโลก ประการที่สอง ต้องการพัฒนาความคิดการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะตามแนวทฤษฎีพัฒนาการด้านเหตุผล เชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กโดยพัฒนาจากขั้นที่นักเรียนใช้ก่อนการจัดการเรียนรู้เป็นต้นไป ประการที่สาม ต้องการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และการเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดย

ไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 10 กิจกรรม ตามตารางโครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง

3.1.2 ชุดการให้ข้อเสนอแนะ เป็นชุดกิจกรรมการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละกิจกรรมมีขั้นตอนในการดำเนินการ 4 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ชั้นนำเป็นชั้นที่ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน ชั้นที่ 2 ชั้นดำเนินการกิจกรรม (ชั้นกิจกรรมหลัก) เป็นชั้นที่ครูและนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ และทำใบงาน ชั้นที่ 3 เป็นชั้นที่ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม หรือสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาความรู้จากข้อเสนอแนะและให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ชั้นที่ 4 การวัดและประเมินผล เป็นชั้นที่ครูสรุปการเรียนรู้การพัฒนาของนักเรียนจากการตอบคำถาม ผลจากการทำใบงาน

ชุดการให้ข้อเสนอแนะในกลุ่มควบคุมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะมีลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึงกิจกรรมที่ 12 มีทั้งหมด 10 กิจกรรม และมีกิจกรรมปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมละ 50 นาที แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ แนวคิด ระยะเวลา สื่อและอุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ทุกกิจกรรมจะมีแบบฝึกหัดก่อนหลังการให้ข้อเสนอแนะ

3.1.3 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่นักเรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน ว่านักเรียนจะมีพฤติกรรมที่มีจิตสำนึกสาธารณะเพียงใด จำนวน 24 ข้อ ซึ่งข้อคำถามจะสอดคล้องกับ 3องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัดของจิตสำนึกสาธารณะ

3.1.4 แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ เป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติกรกระทำและพฤติกรรมที่พึงกระทำในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะจำนวน 24 ข้อ โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด

3.1.5 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมด้านจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนระหว่างที่ทำกิจกรรมและระยะติดตามผลขณะที่อยู่ที่โรงเรียน เพื่อนำผลการสังเกตมาใช้ประกอบการอภิปรายผล

3.1.6 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามนักเรียนถึง

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ

3.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามในการวิจัยนี้ คือ จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ หรือ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า "สาธารณะ" คือสิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกนึกการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษา สาธารณสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษา ให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกันกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมต่อสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม หมายถึง การกระทำของนักเรียนในการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ ชั้นวางหนังสือ ถังขยะ ไม้กวาด เป็นต้น และสมบัตินอกห้องเรียน เช่น ห้องอาหาร ห้องสุขา ห้องสมุด สวนหย่อม ในบริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น เครื่องเล่น เป็นต้นโดยวัดได้จาก 2 ตัวชี้วัด คือ

1) การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน คือเมื่อมีการใช้แล้วก็รู้จักเก็บรักษา หลังจากใช้ของส่วนรวมเสร็จแล้วต้องเก็บเข้าที่เดิม การไม่ทิ้งเศษขยะในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน การไม่ขีดเขียนหรือทำลายวัสดุและอุปกรณ์ในห้องเรียนและในโรงเรียน เพื่อให้ส่วนรวมอยู่ในสภาพดี เช่น การใช้ไม้กวาดแล้วเก็บเข้าที่เดิม การใช้หนังสือในห้องสมุดแล้วเก็บที่เก็บขยะใต้โต๊ะตนเอง ไม่นั่งโยกเก้าอี้ เก็บอุปกรณ์กีฬาเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ อ่านหนังสือของห้องอย่างทะนุถนอม

2) ลักษณะการใช้สมบัติของส่วนรวมในโรงเรียนรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด ใช้อย่างทะนุถนอม ใช้อย่างระมัดระวัง เพื่อให้ของส่วนรวมอยู่ในสภาพดีมีความคงทนใช้ได้ยาวนาน เช่น เปิดอ่านหนังสือเบา ๆ อ่านหนังสือของห้องอย่างทะนุถนอม การปิดไฟ น้ำประปา และพัดลมก่อนออกจากห้อง

3) การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง การมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่ตนสามารถทำได้ โดยวัดจาก 2 ตัวชี้วัด คือ

(1) การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน คือ การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการให้ดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียน เช่น การทำหน้าที่เวรทำความสะอาดห้องเรียน การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

(2) การรับอาสาปฏิบัติทำหน้าที่บางสิ่งบางอย่างเพื่อรักษาสมบัติของส่วนรวมของโรงเรียน การช่วยทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ เช่น การอาสาพาขยะไปทิ้ง การอาสาช่วยเก็บสิ่งของ การอาสากวาดห้องเรียน อาสาแจกสมุดด้วยความเต็มใจ

3) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่ใช้ของส่วนรมนั้นหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม โดยวัดได้จาก 2 ตัวชี้วัด คือ

(1) การแบ่งปัน โดยการใช้ของส่วนรวมร่วมกัน ไม่แสดงอาการหวงหวงสมบัติของส่วนรวม เช่น การไม่นำหนังสือห้องสมุดมาเก็บไว้ที่ตนหลาย ๆ เล่ม ในขณะที่อ่านได้ที่ละเล่ม ขยับแบ่งปันที่นั่งแก่เพื่อน เจอสิ่งของแล้วนำมาให้ครูหาเจ้าของ

(2) การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม โดยไม่ยึดครองสมบัติของโรงเรียนเป็นของตนเพียงคนเดียว เช่น การไม่นำสีของโรงเรียนไประบายต่อที่บ้านตนเอง การไม่นำอุปกรณ์กีฬากลับไปเล่นที่บ้าน เข้าแถวรับอาหารโดยไม่แซงคิว

จิตสำนึกสาธารณะ ทั้ง 3 องค์ประกอบ และ 6 ตัวชี้วัด วัดได้จากกรทำกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อวัดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะและแบบสอบวัดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัด และชุดกิจกรรม

4.1.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ (นักเรียนประเมินตัวเอง)

4.1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน (นักเรียนประเมินตัวเอง)

4.1.3 แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ (ครูเป็นผู้สังเกต)

4.1.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน

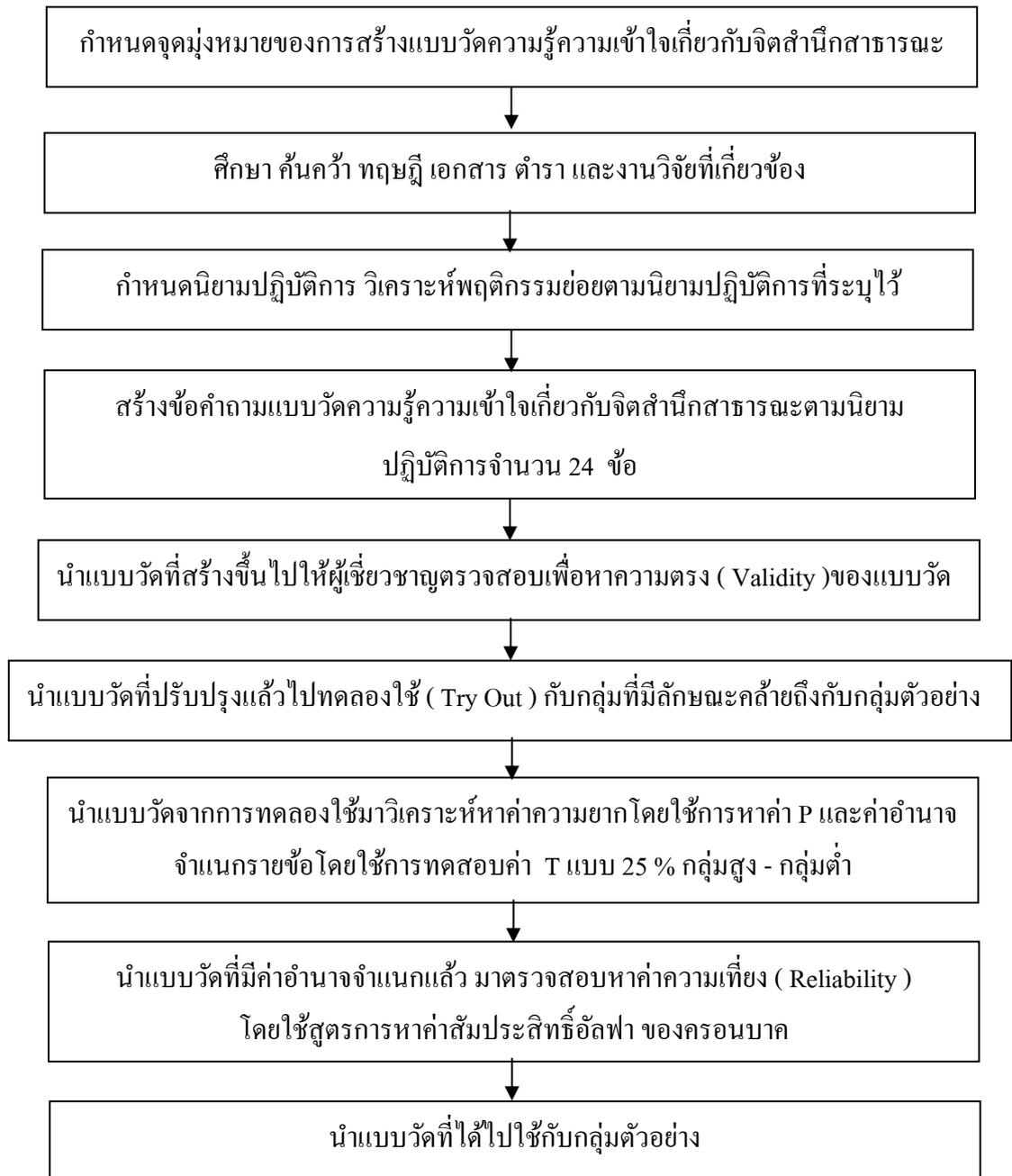
4.1.5 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (สำหรับกลุ่มทดลอง)

4.1.6 ชุดข้อสนเทศ (สำหรับกลุ่มควบคุม)

4.2 วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและลักษณะเครื่องมือวิจัย

4.2.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ (นักเรียนประเมินตัวเอง)

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ ตามแผนภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนักสาธารณสุข

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนักสาธารณสุข

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนัก
สาธารณสุข

2) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) กำหนดนิยามปฏิบัติการ วิเคราะห์พฤติกรรมย่อยตามนิยามปฏิบัติการที่ระบุไว้

4) ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 24 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัดอุปสงค์การวิจัย และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยปรับปรุงจากแบบวัดที่สร้างโดย บุญทัน ภูบาล (2549) และของสุคนธรส หุตะวัฒน์(2550) มาเป็นลักษณะของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะประกอบด้วย ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะจำนวน 24 ข้อ โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมต่อสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม มี 2 ตัวชี้วัด คือ

1.1 การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน 4 ข้อ (ข้อ 1 - 4)

1.2 การรู้จักใช้สมบัติส่วนรวมอย่างประหยัด ทะนุถนอม ระมัดระวัง 4 ข้อ (ข้อ 5 - 8)

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนเองทำได้ มี 2 ตัวชี้วัด คือ

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน 4 ข้อ (ข้อ 9-12)

2.2 การรับอาสาปฏิบัติทำหน้าที่บางอย่างเพื่อรักษาสมบัติส่วนรวม 4 ข้อ (ข้อ 13 - 16)

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนโดยไม่ยึดครองเป็นของตนเอง มี 2 ตัวชี้วัด คือ

3.1 การแบ่งปัน ไม่แสดงอาการหวงของส่วนรวม 4 ข้อ (ข้อ 17 - 20)

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม โดยไม่ใช่คนเดียว 4 ข้อ (ข้อ 21 - 24)

5) นำแบบวัดที่สร้างขึ้นมาหาค่าความตรง (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาข้อความในแบบวัดตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ซึ่งสามารถหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.98 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) ผู้วิจัยนำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 24 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำ มาตรวจให้คะแนน

7) นำคะแนนที่ได้จากข้อ 6 มาวิเคราะห์หาค่าความยากโดยใช้การหาค่า P และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้การทดสอบค่า T แบบ 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้ว คัดเลือกข้อที่มีค่า P ตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.2 ถึง 1

8) หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึก สาธารณะ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ 7 มาวิเคราะห์หา ค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.68

9) นำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะที่ได้หาค่าอำนาจ จำแนก และค่าความเที่ยงแล้วไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ

ให้นักเรียนตั้งใจฟังคำถามที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ และตั้งใจฟังตัวเลือก 3

ตัวเลือกในแต่ละข้อ โดยให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกที่สุด โดยกาเครื่องหมายกากบาท (X) ลงใน กระดาษคำตอบที่แจกให้

ตัวอย่าง

1. ในขณะที่เซนและเพชร เดินบนถนนหน้าโรงเรียนทั้งสองคนพบเศษกระดาษตกอยู่ที่พื้นถนน หลายชิ้น ถ้านักเรียนเป็นเซนหรือเพชร นักเรียนจะอย่างไร

- ก. เดินผ่านไป เพราะเราไม่ได้ทิ้ง
- ข. ช่วยกันเก็บขยะทุกชิ้นไปทิ้งถังขยะ
- ค. เลือกเก็บบางชิ้นที่ใกล้ตัวไปทิ้ง

2. นนทิดาเดินไปพบน้องชั้นอนุบาลสองคนกำลังใช้สีเทียนวาดรูปที่ผนังอาคารเรียน ถ้านักเรียน เป็นนนทิดา นักเรียนจะอย่างไร

- ก. เดินผ่านไป
- ข. เตือนน้องให้หยุดวาด
- ค. ไปแจ้งครูชั้นอนุบาล

โดยแบ่งข้อคำถามโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับพฤติกรรมจิตสำนึก
สาธารณะ ดังนี้

ถ้ามีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะระดับมาก จะได้ 3 คะแนน

ถ้ามีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะระดับน้อย จะได้ 2 คะแนน

ถ้าไม่มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเลย จะได้ 1 คะแนน

ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนของระดับพฤติกรรมกรรมจิตสำนึกสาธารณะเป็น
รายชื่อ มีดังนี้

ข้อคำถามที่	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1	ข	ค	ก
2	ข	ค	ก
3	ค	ข	ก
4	ข	ก	ค
5	ก	ค	ข
6	ค	ข	ก
7	ก	ค	ข
8	ก	ค	ข
9	ค	ข	ก
10	ค	ก	ข
11	ก	ข	ค
12	ค	ข	ก
13	ก	ข	ค
14	ข	ค	ก
15	ค	ข	ก
16	ข	ก	ค
17	ก	ค	ข
18	ค	ก	ข
19	ค	ก	ข

ข้อคำถามที่	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
20	ข	ค	ก
21	ก	ค	ข
22	ค	ก	ข
23	ข	ค	ก
24	ค	ข	ก

สรุปเป็นคะแนนรวม แยกตามองค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ข้อคำถามข้อที่ 1 - 8

มีคะแนนรวม 24 - 17 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับมาก

มีคะแนนรวม 9 - 16 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับน้อย

มีคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน แสดงว่านักเรียนไม่มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

เลย

องค์ประกอบที่ 2 ข้อคำถามข้อที่ 9 - 16

มีคะแนนรวม 24 - 17 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับมาก

มีคะแนนรวม 9 - 16 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับน้อย

มีคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน แสดงว่านักเรียนไม่มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

เลย

องค์ประกอบที่ 3 ข้อคำถามข้อที่ 17 - 24

มีคะแนนรวม 24 - 17 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับมาก

มีคะแนนรวม 9 - 16 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ระดับน้อย

มีคะแนนรวม 1 - 8 คะแนน แสดงว่านักเรียนไม่มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ
เลย และพิจารณาให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ได้ดังนี้

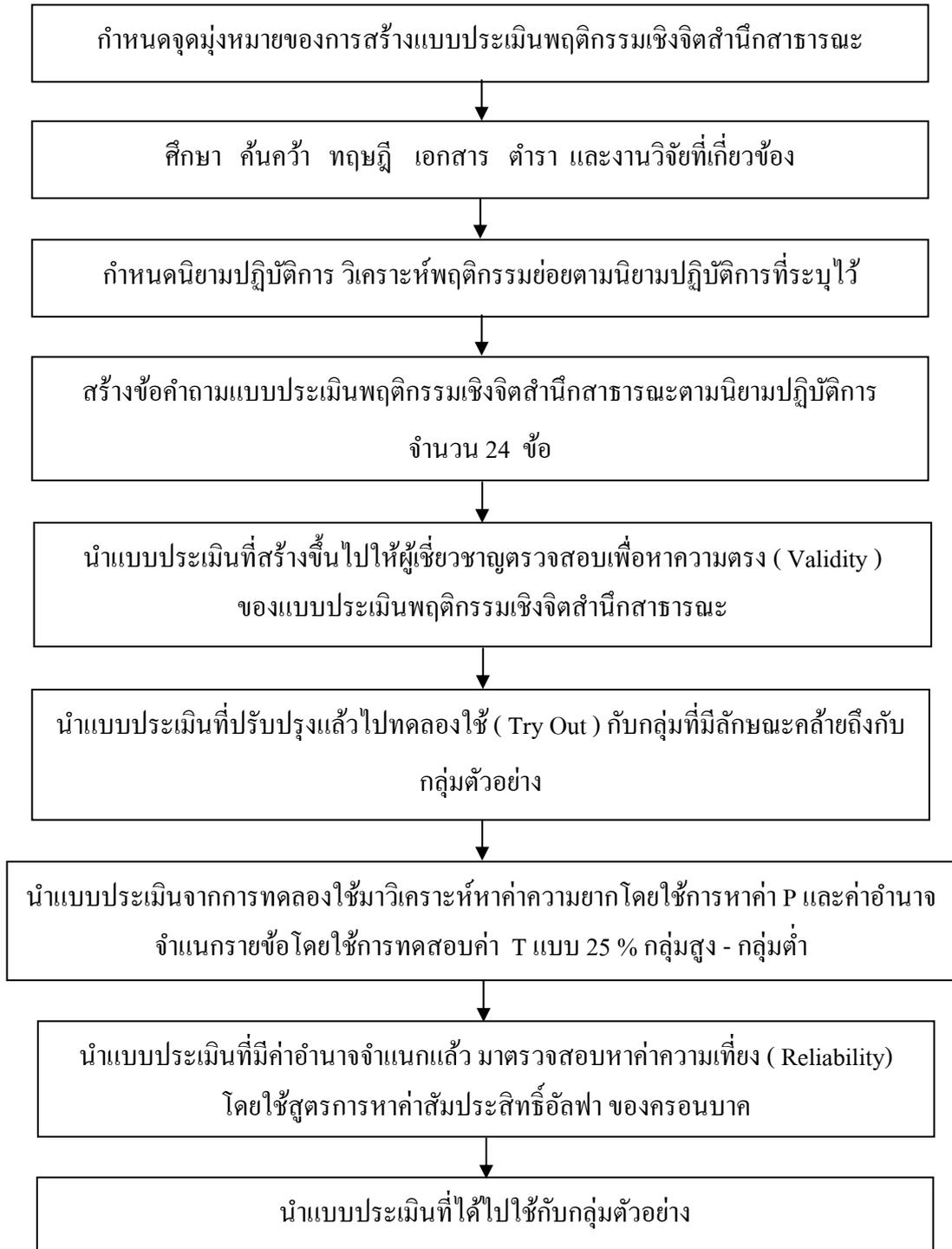
มีคะแนนรวม 72 - 49 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ
ระดับมาก

มีคะแนนรวม 25 - 48 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ
ระดับน้อย

มีคะแนนรวม 1 - 24 คะแนน แสดงว่านักเรียนไม่มีพฤติกรรมจิตสำนึก
สาธารณะเลย

2) แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน (นักเรียนประเมิน
ตัวเอง)

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนโดย
นักเรียนจะเป็นผู้ประเมินตัวเอง ตามภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึก

สาธารณะ

2) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) กำหนดนิยามปฏิบัติการ วิเคราะห์พฤติกรรมย่อยตามนิยามปฏิบัติการที่ระบุไว้

4) ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 24 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การวิจัย และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยปรับปรุงจากแบบประเมินที่สร้างโดยสุคนธรส หุตะวัฒนะ(2550) มาเป็นลักษณะของแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะประกอบด้วย ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการกระทำและพฤติกรรมที่พึงกระทำในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะจำนวน 24 ข้อ โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมต่อสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม มี 2 ตัวชี้วัด คือ

1.1 การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน 4 ข้อ (ข้อ 1 - 4)

1.2 การรู้จักใช้สมบัติส่วนรวมอย่างประหยัด ทะนุถนอม ระมัดระวัง 4 ข้อ (ข้อ 5 - 8)

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นที่ที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนเองทำได้ มี 2 ตัวชี้วัด คือ

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน 4 ข้อ (ข้อ 9 - 12)

2.2 การรับอาสาปฏิบัติทำหน้าที่บางอย่างเพื่อรักษาสมบัติส่วนรวม 4 ข้อ (ข้อ 13 - 16)

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนโดยไม่ยึดครองเป็นของตนเอง มี 2 ตัวชี้วัด คือ

3.1 การแบ่งปัน ไม่แสดงอาการหวงของส่วนรวม 4 ข้อ (ข้อ 17 - 20)

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม โดยไม่ใช่คนเดียว 4 ข้อ (ข้อ 21 - 24)

5) นำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะที่สร้างขึ้นมาหาค่าความตรง (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาข้อความในแบบประเมินพฤติกรรมเชิง

จิตสำนึกสาธารณะตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 24 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

7) นำคะแนนที่ได้จากข้อ 6 มาวิเคราะห์หาค่าความยากโดยใช้การหาค่า P และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้การทดสอบค่า T แบบ 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า P ตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.2 ถึง 1

8) หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ 7 มาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.79

9) นำแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะที่ได้หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงแล้วไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่าง

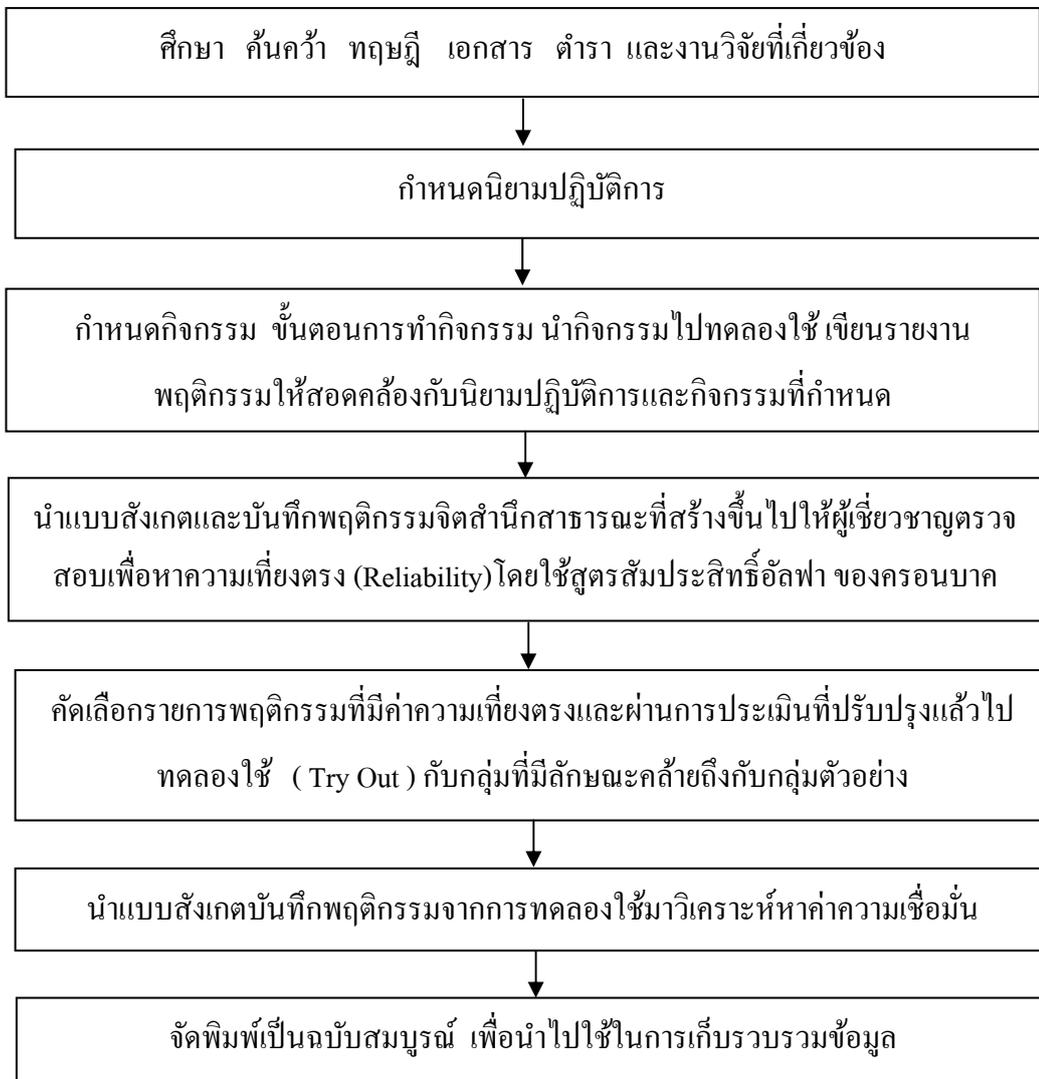
แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนธิดาแม่พระ
คำชี้แจง แบบประเมินพฤติกรรมฉบับนี้ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเหล่านี้พร้อมครุฑตามรายการ โดยทำเครื่องหมายในช่องให้ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติจริงของนักเรียนเอง ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ปฏิบัติทุกครั้ง
4	หมายถึง	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
2	หมายถึง	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลย

ข้อ	พฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ	ระดับปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
1	นักเรียนช่วยดูแลรักษาห้องน้ำในโรงเรียนให้สะอาด					
2	นักเรียนทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนและในการทำกิจกรรมในโรงเรียนทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จ					

3) แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ (ครูเป็นผู้สังเกต)

แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้ในครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะขึ้นเพื่อใช้ในการบันทึกผลการสังเกตรายละเอียดของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมที่ผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติทั้งในการทำกิจกรรมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนในกลุ่มทดลองแล้วสังเกตและบันทึกผลที่ได้ในแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ การสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ (ครูเป็นผู้สังเกต) มีวิธีการดำเนินการสร้างตามภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 การสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นตอนการสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ
  - 2) ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกสาธารณะ ศึกษาวิธีการประเมินพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้วยการสังเกต วิธีการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมจากการสังเกตของ อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550 : 181) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ
  - 3) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการจากแนวทางการศึกษาทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นนิยามลักษณะพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ต้องการวัด
  - 4) เขียนนิยามจิตสำนึกสาธารณะในรูปแบบของนิยามเชิงปฏิบัติการ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ดังนี้
    - องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวม มีตัวชี้วัดดังนี้
      1. การดูแลรักษา เช่น เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาเพื่อให้ของส่วนรวมอยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป
      2. ลักษณะของการใช้ เช่น มีการใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด มีการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม
    - องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีตัวชี้วัดดังนี้
      1. การทำตามหน้าที่ เคารพกฎระเบียบที่กำหนดในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม
      2. การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม
    - องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม มีตัวชี้วัด ดังนี้
      1. ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นสมบัติของตนเอง
      2. แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม
  - 5) ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำและสามารถมองเห็นได้ สังเกตได้ มีหลักฐานการกระทำโดยเป็นกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ในโรงเรียน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตและบันทึกให้ครอบคลุมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่สังเกตได้ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด

6) นำแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่สร้างขึ้นมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาข้อความในแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ซึ่งหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.93 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7) ผู้วิจัยนำแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

8) นำคะแนนที่ได้จากข้อ 7 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้ผู้สังเกต 2 ท่าน เป็นคุณครูประจำชั้นของห้องเป็นผู้ช่วยในการสังเกตพฤติกรรมร่วมกันสังเกตและบันทึกผลการสังเกตแล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความเที่ยงได้เท่ากับ 0.86

ตัวอย่าง แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ชื่อนักเรียนผู้ถูกสังเกต.....ชั้น ป.2/... โรงเรียนธิดาแม่พระ เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องด้านขวามือเมื่อนักเรียนแสดงหรือปฏิบัติพฤติกรรมนั้น
ตามที่กำหนดและทำเครื่องหมาย X ลงในช่องด้านขวามือเมื่อนักเรียนไม่แสดงหรือไม่
ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นตามที่กำหนด

พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่สังเกต	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวม ในโรงเรียน				
<u>ตัวชี้วัดที่ 1</u> การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน				
1.1 เก็บวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเข้าที่เดิมเมื่อใช้แล้ว				
1.2 ไม่ทิ้งเศษวัสดุสิ่งของในการทำกิจกรรมลงที่พื้นห้องเรียน				

แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุด
เสียหายต่อของส่วนรวม มีลักษณะดังนี้

- เป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย คำชี้แจงในการสังเกต รายการ
พฤติกรรมที่สังเกตช่องบันทึกผลการสังเกต ช่องบันทึกคะแนนจากการสังเกต

- ระยะเวลาที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน โดย
สังเกตจำนวน 3 ครั้ง คือ ก่อนเริ่มกิจกรรม เมื่อกิจกรรมครั้งสุดท้ายสิ้นสุดและหลังจากนั้นเมื่อ
ผ่านไปหนึ่งเดือน

- รายการพฤติกรรมที่สังเกต จำนวน 8 พฤติกรรม ได้แก่

1. นำแก้วน้ำของห้องเรียนไปใช้แล้วทำความสะอาดและวางไว้ที่เดิม
2. ยืมหนังสือของห้องสมุดมาอ่านหรืออ่านหนังสือของห้องและเปิดอ่านอย่าง

เบา ๆ

3. เมื่อทำเวรรักษาความสะอาดเสร็จแล้วเก็บไม้กวาดและที่โกยขยะไว้ที่เดิม

4. ทำความสะอาดกระดานดำหลังจากที่ครูสอนหมดชั่วโมงแล้ว
5. ขณะนั่งที่โต๊ะไมโยกเก้าอี้และไม่ขีดเขียนโต๊ะเรียน
6. เก็บเศษกระดาษในโต๊ะของตนเองอย่างเรียบร้อย
7. เมื่อเห็นแก้วน้ำดื่มของห้องวางไม่เป็นระเบียบ จะจัดให้เป็นระเบียบ
8. เก็บอุปกรณ์กีฬาเข้าที่เดิมให้เป็นระเบียบหลังจากเลิกใช้งานแล้ว

- ใช้สังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ผู้สังเกตเป็นผู้ที่ทำวิจัยและคุณครูประจำชั้นอีก 1 ท่าน ช่วยสังเกต

- คะแนนในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ตามกฎระเบียบของทั้ง 8 พฤติกรรม ในแบบสังเกตนี้มีคะแนนเต็ม 80 คะแนน/ครั้ง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมพฤติกรรม / ครั้ง ดังนี้

กิจกรรมที่สังเกตทุกกิจกรรมมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุกครั้งที่สังเกต จะได้ 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่ครบถ้วนตามจำนวนครั้งที่สังเกตกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ 2550 : 74)

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้น}}{\text{จำนวนครั้งทั้งหมดที่กำหนดในการสังเกตกิจกรรม}} \times 10$$

2. องค์ประกอบด้านการถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ มีลักษณะ ดังนี้

- เป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยชี้แจงในการสังเกต รายการพฤติกรรมที่สังเกตช่งบันทึกผลการสังเกต ช่งบันทึกคะแนนจากการสังเกต

- ระยะเวลาที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนโดยสังเกตจำนวน 3 ครั้ง คือ ก่อนเริ่มกิจกรรม เมื่อกิจกรรมครั้งสุดท้ายสิ้นสุดและหลังจากนั้นเมื่อผ่านไปหนึ่งเดือน

- รายการพฤติกรรมที่สังเกต จำนวน 8 พฤติกรรม ได้แก่

1. ยกสมุดแบบฝึกหัดมาแจกให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ
2. ทำความสะอาดห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

3. รับอาสาเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม
4. รับอาสาที่จะไปนำอุปกรณ์กีฬามาใช้ในชั่วโมงเรียน
5. เห็นถึงขยะในห้องเรียนเต็มแล้วจะนำไปเททิ้ง
6. ช่วยเก็บขยะในห้องเรียนกับบริเวณโรงเรียน
7. ช่วยครูจัดห้องเรียนก่อนกลับบ้านในตอนเย็น
8. รับอาสาแจกอุปกรณ์ของคุณครูให้เพื่อน ๆ

- ใช้สังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในห้องเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้สังเกตคือผู้วิจัยและคุณครูประจำชั้นอีก 1 ท่าน ช่วยสังเกต

- คะแนนในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในห้องเรียนของนักเรียนในแบบสังเกตที่ 2 นี้ มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน / ครั้ง / คน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการสังเกตห้องเรียนของนักเรียน / ครั้ง ดังนี้

กิจกรรมที่สังเกตทุกกิจกรรมมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุกครั้งที่สังเกต จะได้ 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่ครบถ้วนตามจำนวนครั้งที่สังเกตกำหนดเกณฑ์การใช้คะแนน ดังนี้ (อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ 2550 : 74)

จำนวนครั้งที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้น

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้น}}{\text{จำนวนครั้งทั้งหมดที่กำหนดในการสังเกตกิจกรรม}} \times 10$$

3. องค์ประกอบด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเองไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น มีลักษณะดังนี้

- เป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบคำชี้แจงในการสังเกต รายการพฤติกรรมที่สังเกตช่อบันที่ผลการสังเกต ช่อบันที่คะแนนจากการสังเกต

- ระยะเวลาที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน โดยสังเกตจำนวน 3 ครั้ง คือ ก่อนเริ่มกิจกรรม เมื่อกิจกรรมครั้งสุดท้ายสิ้นสุดและหลังจากนั้นเมื่อผ่านไปหนึ่งเดือน

- รายการพฤติกรรมที่สังเกต จำนวน 8 พฤติกรรม ได้แก่

1. ใช้ดินสอสีของส่วนกลางไประบายสีแล้วนำมาวางไว้ที่เดิม
2. เมื่อเจอสิ่งของพบว่าเป็นสิ่งของของโรงเรียนและนำส่งคืนคุณครู

3. เมื่อใช้โทรศัพท์สาธารณะภายในโรงเรียนแล้วเห็นว่ามิเพื่อนมาต่อแถวเพื่อใช้โทรศัพท์จึงรีบพูดให้เสร็จโดยเร็ว

4. ยืมหนังสือนอกเวลาของห้องมาอ่าน แล้วนำกลับคืนที่เดิม

5. ในห้องประชุมพบว่าเพื่อน ไม่มีที่นั่งก็ขยับให้เพื่อนนั่ง

6. เข้าแถวรับอาหารกลางวัน ไม่แซงคิว

7. ขณะที่ครูแจกนมและขนมในห้องนักเรียนเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ

8. ช่วยคุณครูแจกหนังสือนิทาน และช่วยเก็บคืนเมื่ออ่านเสร็จแล้ว

- ใช้สังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ผู้สังเกต คือ ผู้ทำวิจัย

- คะแนนในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมทั้ง 8 พฤติกรรม ในแบบสังเกตที่ 2 นี้มีคะแนนเต็ม 80 คะแนน / ครั้ง กำหนดเกณฑ์การใช้คะแนนในการสังเกตพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมแต่ละพฤติกรรม / ครั้ง ดังนี้

กิจกรรมที่สังเกตทุกกิจกรรมมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุกครั้งที่สังเกต จะได้ 10 คะแนน

ถ้านักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่ครบถ้วนตามจำนวนครั้งที่สังเกตกำหนดเกณฑ์การใช้คะแนน ดังนี้ (อัญชติ ยิ่งรักพันธุ์ 2550 : 74)

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้น}}{\text{จำนวนครั้งทั้งหมดที่กำหนดในการสังเกตกิจกรรม}} \times 10$$

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน มีแนวทางการสร้าง ดังนี้

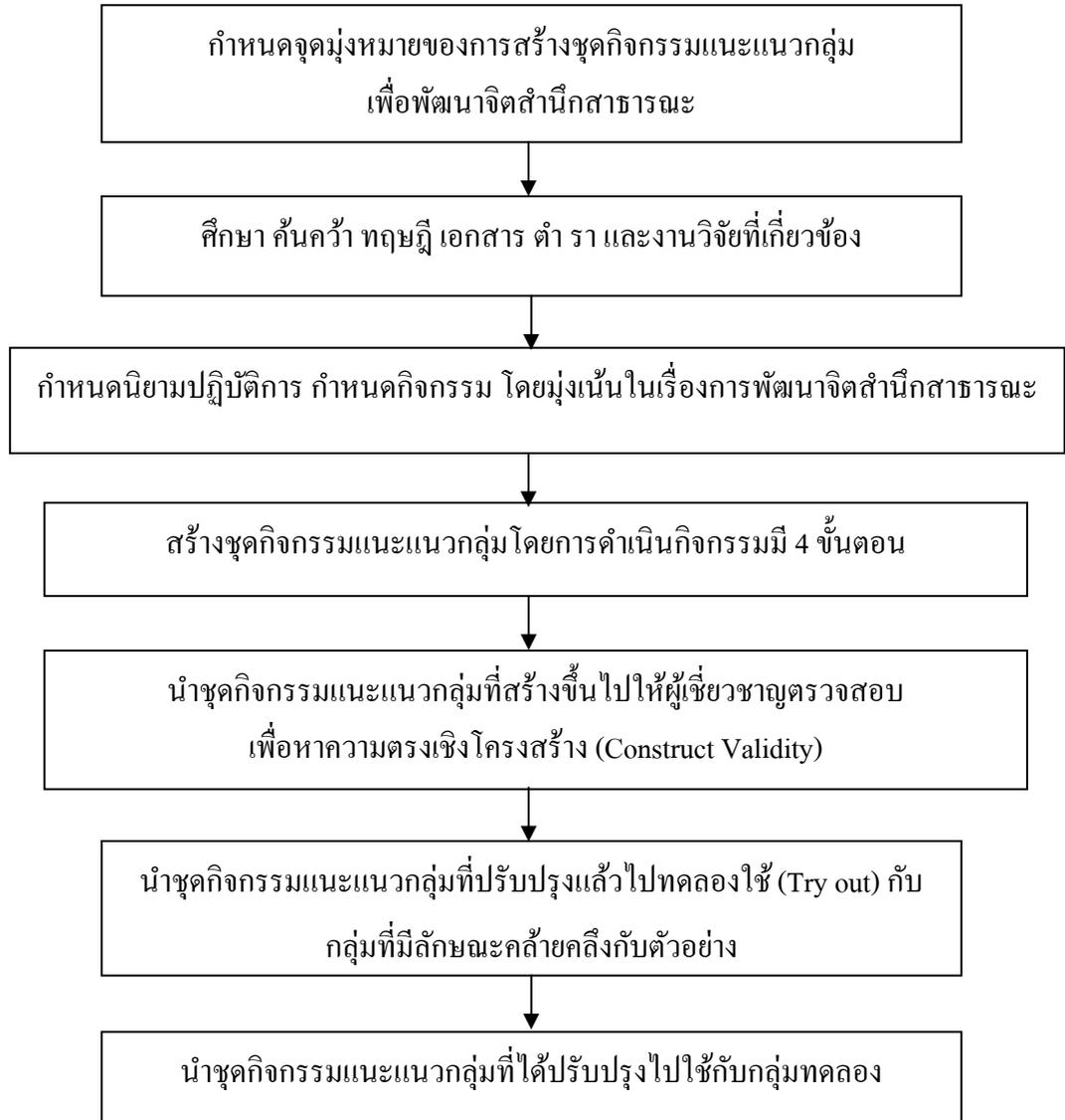
(1) ศึกษาเนื้อหาชุดกิจกรรมแนะแนว ทำ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการในการวิจัยโดยวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย แล้วกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

(2) กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม ได้แก่ องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว และผลกระทบจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

(3) กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าตามมาตราลิเคิร์ต (Likert,t Scal) 3 อันดับ (มาก ปานกลาง น้อย) จำนวน 10 ข้อ

(4) นำมาทำการตรวจสอบ และปรับปรุง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (สำหรับกลุ่มทดลอง)
ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อจิตสำนึกสาธารณะ ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึก

สาธารณะ

- 2) ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม
แนะแนวกลุ่ม และ การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
- 3) กำหนดนิยามปฏิบัติการ กำหนดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนา
จิตสำนึกสาธารณะ
- 4) สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ โดยการดำเนิน
กิจกรรมมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปราย ขั้นสรุปและนำไปใช้
- 5) นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่สร้างขึ้น ไปหาความตรงเชิงโครงสร้าง
(Construct Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบ
ความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ จุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 4
ขั้นตอน พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ซึ่งหา
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.88 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตาม
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 6) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะให้
เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 7) นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะที่ปรับปรุงแล้วไป
ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านความชัดเจนของกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม
อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น
กลุ่มทดลองต่อไป
- 8) นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะที่ได้รับการปรับปรุง
แล้วไปทำการทดลองกับกลุ่มทดลอง 10 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที ระยะเวลา 4 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 3 วัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1 ดังนี้

**รายละเอียดชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน
กลุ่มทดลอง**

ชุดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย กิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม ตาม
องค์ประกอบของการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ มี 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้
ปฐมนิเทศ
องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสมบัติของ
ส่วนรวม

กิจกรรมที่ 1 ปะติดรูปจากกระดาษสี

- กิจกรรมที่ 2 ฉันทำได้..
- กิจกรรมที่ 3 ความมุ่งมั่นในอนาคต
- องค์ประกอบที่ 2 การถือป็นหน้าที่และการอาสาทำหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม
- กิจกรรมที่ 4 ประกอบช่อดอกไม้
- กิจกรรมที่ 5 จับคู่ดู แล้ววาด
- กิจกรรมที่ 6 ปัญหาของเรา.....
- กิจกรรมที่ 7 ฉันเคย...แต่ตอนนี้ฉัน...
- องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้และรู้จักแบ่งปันของส่วนรวม
- กิจกรรมที่ 8 รถไฟของเล่นจากเศษวัสดุ
- กิจกรรมที่ 9 ให้ก่อน...แล้วเราจะได้
- กิจกรรมที่ 10 น้ำใจแบ่งปันไม่ต้องหาซื้อที่ไหน
- ปัจฉิมนิเทศ

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน
กลุ่มทดลอง

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	แนวคิดหลัก
ปฐมนิเทศ รวมใจเป็นหนึ่ง	เพื่อสร้างความคุ้นเคย เพื่อให้เข้าใจวิธีการดำเนินการฝึก เพื่อให้ทำแบบวัดก่อนฝึก	บรรยาย	ข้อตกลงเบื้องต้นจะช่วยให้การ ทดลองดำเนินไปอย่างราบรื่น
องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสมบัติของ ส่วนรวม			
1. ปะติครูจาก กระดาษสี	เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึก สาธารณะการดูแลรักษา ใช้อย่าง ประหยัด ไม่ทำให้ชำรุดหรือ เสียหาย	การฝึกการ เรียนรู้	การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมี ความรับผิดชอบต่อตนเองและ ส่วนรวมเป็นสิ่งจำเป็นในการ การปลูกจิตสำนึกสาธารณะ
2. ฉันทำได้	เพื่อให้ นักเรียนเกิดความตระหนัก รู้มีการเข้าใจในความรู้สึกนิสัย และเกิดความเชื่อที่ดีในตนเอง	การฝึกการ เรียนรู้	การที่บุคคลรู้ว่าตนสามารถ ควบคุมการกระทำของตนเอง ได้นั้น ทำให้บุคคลนั้น คาดการณ์ได้ว่าเขาควรจะ กระทำพฤติกรรมใดบ้างที่ดี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	แนวคิดหลัก
3. ความมุ่งมั่น ในอนาคต	เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจใน ตนเองเกิดการตระหนักรู้ใน ตนเองเข้าใจในความรู้สึก นิสัย ของตนเองมีความรู้ใฝ่รู้และพร้อม จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ	นิทานและ ฝึกปฏิบัติ	การที่บุคคลมีความเชื่อว่าตน สามารถควบคุมปริมาณของ ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการ กระทำของตนได้บุคคลจะมีความ มุ่งมั่นเพียรพยายามที่จะ ทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีสิ่งใดถูกทำลาย
องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นที่และการอาสาทำหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม			
4. ประกอบช่อ ดอกไม้	เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำตาม หน้าที่ที่มีความเต็มใจที่จะรับอาสา ทำบางสิ่ง	การฝึกการ เรียนรู้	การดูแลรักษา การประหยัด ของส่วนรวมเป็นสิ่งที่ต้อง ปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรู้สึก เสียสละร่วมแรงร่วมใจในการ ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็น การสร้างคุณธรรม จริยธรรม
5. จับคู่ดูแล้ว วาด	เพื่อสร้างลักษณะนิสัยการทำงาน เป็นทีม เพื่อการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างมีความสุข งานออกมา สำเร็จลุล่วงด้วยดี	นิทานและ ฝึกปฏิบัติ	การปลูกฝังให้บุคคลทำตาม หน้าที่อย่างเต็มใจเป็นสิ่งจำเป็น ในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ
6. ปัญหาของ เรา.	เพื่อให้ นักเรียนเกิดสามัญสำนึกมี การตื่นตัวต่อเหตุการณ์ปัญหา รอบ ๆ ตัวและพร้อมจะแสดง ความรับผิดชอบโดยการปฏิบัติ หน้าที่ของตนให้ดีและสมบูรณ์ ที่สุด	การฝึกการ เรียนรู้	งานที่ได้รับมอบหมายให้ทำไม่ ว่าจะเป็นงานกลุ่มหรือเดี่ยว นักเรียนต้องถือว่าเป็นภารกิจ สำคัญต้องทำให้เสร็จทันเวลา ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง เพราะ อาจทำให้คนอื่นเดือดร้อนและ เป็นนิสัยที่ไม่ดี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

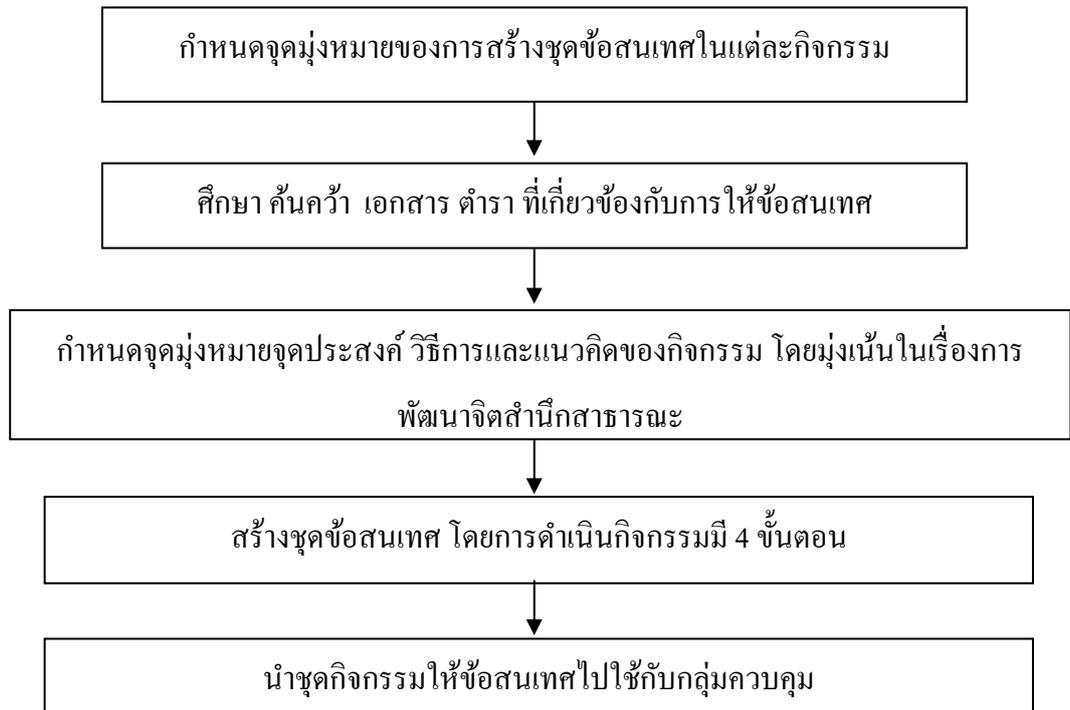
ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	แนวคิดหลัก
7. ฉันทาคณะ ตอนนี้ฉันทาคณะ	เพื่อให้ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อนิสัยและความเชื่อต่างๆ และยอมรับ	บทบาทสมมุติ	การปลูกฝังให้บุคคลรักการทำงาน เกิดความรู้สึกรักทำงานด้วยความเต็มใจ โดยไม่รู้สึกรว่าถูกบังคับ
8. รถไฟของเล่นจากเศษวัสดุ	เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกในด้าน การดูแลรักษา การใช้อย่างประหยัดไม่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย และรู้จักแบ่งปัน	การฝึกการเรียนรู้	การที่นักเรียนสามารถใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างประหยัด รู้จักใช้แบ่งปันกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสร้างสำนึกของการเคารพสิทธิในการใช้และแบ่งปัน
9. ให้ก่อนแล้วเราจะได้	เพื่อให้ นักเรียนรู้จักแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม แบ่งปัน เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์สิ่งของให้แก่ผู้อื่น และเพื่อให้ นักเรียนเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดผลดี	การฝึกการเรียนรู้	การรู้จักแบ่งปันและเสียสละ หมายถึง การรู้จักแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
10. น้ำใจแบ่งปันไม่ต้องหาซื้อที่ไหน	เพื่อให้ นักเรียนแสดงวิธีการช่วยเหลือการแบ่งปันและเห็นประโยชน์ของการช่วยเหลือและแบ่งปัน	การเล่านิทานและฝึกปฏิบัติ	การช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันและเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะที่ดี
ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปเนื้อหาเรื่องการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน เพื่อสรุปการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 10 กิจกรรมเพื่อทำแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะและแบบสำรวจความพึงพอใจของการจัดกิจกรรม	บรรยาย ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปและซักถาม	การสรุปเนื้อหาและการดำเนินการทั้งหมดที่ผ่านมา เป็นการย้ำให้ไม่ลืมกระบวนการทั้งหมดซึ่งสามารถนำไปใช้กับการดำเนินชีวิตของแต่ละคนต่อไปและเป็นการตรวจสอบผลของการดำเนินการทั้งหมดที่ผ่านมา

ในแต่ละกิจกรรมมีขั้นตอนในการดำเนินการ 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมเป็นขั้นที่ครูเกริ่นนำหรือเร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะร่วมทำกิจกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม (ขั้นกิจกรรมหลัก) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนเล่นเกม แสดงบทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ฟัง อ่าน เล่า หรือแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายผล เป็นขั้นให้นักเรียนอภิปรายผลของการเรียนรู้ หรือของกิจกรรมและร่วมแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้ ขั้นที่ 4 เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนสรุปและนำไปใช้ หรือสรุปข้อคิดที่ได้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการรับรู้ซึ่งอาจศึกษา ทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อ ความสมบูรณ์ของการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต และให้นักเรียนสามารถทดลองประยุกต์คัดแปลงนำไปใช้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ขั้นที่ 5 การวัดและประเมินผล เป็นขั้นที่ครูสรุปการเรียนรู้การพัฒนาของนักเรียนจากการตอบคำถาม ผลจากการทำใบงาน การสังเกตการทำงานเป็นกลุ่มเป็นรายบุคคล และสังเกตการอภิปรายของนักเรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะมีลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึงกิจกรรมที่ 12 มีทั้งหมด 10 กิจกรรม และมีกิจกรรมปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมละ 50 นาที แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ แนวคิด ระยะเวลา สื่อและอุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ทุกกิจกรรมจะมีใบงาน และบางกิจกรรมจะมีเอกสารใบความรู้เพิ่มเติม ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วย

4.2.2 ชุดข้อสนทนา (สำหรับกลุ่มควบคุม)

ผู้วิจัยได้สร้างชุดข้อสนทนาเกี่ยวกับความรู้เรื่องจิตสำนึกสาธารณะที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 10 กิจกรรม ดังแผนภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 การสร้างชุดข้อสนเทศเพื่อใช้กับกลุ่มควบคุม

ขั้นตอนการได้มาซึ่งชุดกิจกรรมแนวนอน ภาพที่ 3.6 อธิบายการดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวทางเลือกกิจกรรมการให้ข้อสนเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหารูปแบบและแนวทางสร้างกิจกรรมและข้อสนเทศ จากนั้นนำประสบการณ์ และแนวคิดต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เลือก หรือสร้างกิจกรรมเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งกิจกรรมที่มีคุณภาพและเหมาะสม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการเลือก หรือสร้างกิจกรรมการให้ข้อสนเทศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมซึ่งมุ่งเน้นการให้ข้อสนเทศ สำหรับกิจกรรมกลุ่มควบคุม มี 10 กิจกรรม ซึ่งเป็นชุดข้อสนเทศที่ให้ความรู้เกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ

ขั้นที่ 3 จัดทำชุดกิจกรรมให้ข้อสนเทศพร้อมใช้ สำหรับกลุ่มควบคุม จำนวน 10 กิจกรรม เพื่อใช้ในการทดลองต่อไป

5. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้การทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

ตารางที่ 3.2 รูปแบบการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
กลุ่มทดลอง	TE1	X1	TE2
กลุ่มควบคุม	TC1	X2	TC2

ความหมายของสัญลักษณ์

TE1	แทน	การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
TC1	แทน	การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ
TE2	แทน	การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
TC2	แทน	การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ
X1	แทน	การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
X2	แทน	การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ

6. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

6.1 ขั้นก่อนการทดลอง

6.1.1 จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลอง ให้ครบถ้วนตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมทั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

6.1.2 จัดเตรียมสถานที่ในการทดลอง โดยใช้ห้องเรียนภายในโรงเรียนเป็นสถานที่ในการทดลอง

6.1.3 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 100 คน มีลักษณะที่เป็นตัวแทนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 50 คนและได้กำหนดวัน เวลา สถานที่ในการปฐมนิเทศ

6.1.4 จัดปฐมนิเทศ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่ออธิบายรายละเอียดในการอบรม หลังจากนั้นให้ทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) และสังเกตพร้อมบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะครั้งที่ 1 ก่อนการทดลอง ในวันที่ 14 มิถุนายน 2553

6.2 ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวให้กลุ่มทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ และจัดกิจกรรมแนะแนวให้กลุ่มควบคุมโดยใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากลุ่มควบคุม โดยมีตารางเวลาการฝึกอบรม ดังนี้

ตารางเวลาการฝึกอบรม

“ การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ “

สถานที่ ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ

ตารางที่ 3.3 ตารางเวลาการฝึกอบรม

ครั้งที่	วัน-เดือน-ปี	เวลา 13.00 – 13.50 น.	เวลา 14.00 – 14.50 น.
1	จันทร์ 14 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – ปฐมนิเทศ	กลุ่มทดลอง – ปฐมนิเทศ
2	พุธ 16 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 1	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 1
3	ศุกร์ 18 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 2	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 2
4	จันทร์ 21 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 3	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 3
5	พุธ 23 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 4	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 4
6	ศุกร์ 25 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 5	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 5
7	จันทร์ 28 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 6	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 6
8	พุธ 30 มิ.ย. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 7	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 7
9	ศุกร์ 2 ก.ค. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 8	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 8
10	จันทร์ 5 ก.ค. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 9	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 9
11	พุธ 7 ก.ค. 53	กลุ่มควบคุม – กิจกรรมที่ 10	กลุ่มทดลอง – กิจกรรมที่ 10
12	ศุกร์ 9 ก.ค. 53	กลุ่มควบคุม – ปัจฉิมนิเทศ	กลุ่มทดลอง – ปัจฉิมนิเทศ

6.3 ชั้นหลังการทดลอง

6.3.1 จัดปัจฉิมนิเทศ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ทั้ง 10 ครั้ง ผู้วิจัยจัดให้มีการปัจฉิมนิเทศทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้ทั้งสองกลุ่มทำแบบตอบแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) และสังเกตพร้อมบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะครั้งที่ 2 หลังการทดลอง ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2553

6.3.2 สังเกตพร้อมบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะครั้งที่ 3 ระยะเวลาติดตามผล เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2553

6.3.3 วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลคะแนนที่ได้ก่อนการทดลอง (pretest) และหลังการทดลอง (posttest) ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยจัดทำ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกวิเคราะห์ ดังนี้

7.1 เปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

7.2 เปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

7.3 เปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและกลุ่มควบคุมภายหลังการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้การทดสอบค่าที

(t-test)

7.4 เปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองกับช่วงระยะเวลาติดตามผล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 สถิติพื้นฐาน ใช้วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8.1.1 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

8.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

8.1.3 ค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตรนี้

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

S^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

8.2 สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

8.2.1 หาค่าความยากของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้การหาค่า P โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{H + L}{N_H + N_L}$$

P	แทน ค่าความยาก
H	แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
L	แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
N_H	แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง
N_L	แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

8.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminatin) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะโดยวิธีใช้การแจกแจงค่าที่ แบบ 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตรดังนี้ (โกศล มีคุณ 2551: 281)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

t	แทน ค่าสถิติที่ได้จากการคำนวณ (ค่าอำนาจจำแนก)
$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

8.2.3 หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะและแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค โดยใช้สูตรดังนี้ (โกศล มีคุณ 2545: 297)

$$a = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

a	แทน ค่าความเที่ยงของแบบประเมินทั้งฉบับ
N	แทน จำนวนข้อของแบบประเมินทั้งฉบับ
S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบประเมินทั้งฉบับ

8.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

8.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยใช้สถิติแบบไม่อิสระ (t – test Dependent) โดยใช้สูตรดังนี้ (โกศล มีคุณ 2545: 319)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

df = n-1

t	แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$(\sum D^2)$	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ทั้งหมด ยกกำลังสอง
n	แทน จำนวนคู่ของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

8.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนหลังการทดลองของนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม และนักเรียนที่ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้สถิติทีแบบอิสระ (t-test Independent) โดยใช้สูตรดังนี้ (โกศล มีคุณ 2545: 328)

$$t = \frac{x_1 - x_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

t	แทน ความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่ม
$\bar{x}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม)
$\bar{x}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม (ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ)
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มควบคุม
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม)
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม (ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ)

8.3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนหลังการทดลองของนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม กับช่วงระยะเวลาติดตามผล โดยใช้สถิติที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent) โดยใช้สูตร ดังนี้ (โกศล มีคุณ 2545:319)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

df = n-1

t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังการทดลองและระยะติดตาม

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง

$(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคู่ของคะแนนหลังการทดลองและระยะติดตาม